

dyrket i et saadant Omfang, at Kilderne alene ikke kunde yde tilstrækkeligt Vand. Romerne anlagde derfor kolossale Vandledning, som fra de højere liggende Egne førte Vinterregnvandet ned til Byen og Sletten. Resterne af disse Vandledning, der er opførte af svære Stenblokke, strækker sig endnu kilometervidt som halvt underjordiske Hvælvinger. Det beviser i alle Tilfælde, at Betingelserne for Agerdyrkning ikke har kunnet være meget gunstigere den Gang. Kun er det muligt og vel ogsaa sandsynligt, at visse Dele af Højsletten den Gang var dækkede af Skov, og at Jordbunden derfor bedre kunde holde paa Fugtigheden, ligesom ogsaa Marker og Haver derved var beskyttede mod den tørre Ørkenvindskadelige Virkninger. Dog kan der næppe

heller i Oldtiden have været Tale om virkelige Skovdistrikter paa de højest liggende Dele af Plateauet, dertil var de for stærkt udsatte for Søndenvinden.

En Hovedbetingelse for, at den unge Koloni Cyrenaica med sine mange hidtil uudnyttede Muligheder skal kunne bringes til at blomstre op paany, er, at der gives indvandrede Kolonister Sikkerhed for uforstyrret af politiske Omvæltninger at kunne nyde Frugten af deres Arbejde. Foreløbig forholder Kapitalen sig noget reserveret overfor Kolonisationsforetagender i Cyrenaica, men man maa haabe, at den italienske Regering vil vise sig i Stand til at ændre dette Forhold, saa at Kolonien atter kan blive til det, som den i Følge sine gunstige naturlige Forhold kunde være.

Blood Revenge, War and Victory Feasts among the Jibaro Indians of Eastern Ecuador.

By

Rafael Karsten.

Washington 1923.

Denne Bog, der er udgivet af Smithsonian Institution, Bureau of American Ethnology (Bulletin 79), indeholder saa interessante Oplysninger, at et kort Udrag skal hid sættes.

Jibaro Indianerne, som i deres eget Sprog kaldes Shuara, bebod Urskovene rundt om de store Floder Pastaza, Morona, Upano-Santiago og deres Tilløb, Egné, der i politisk Henseende er delt imellem Republikkerne Ecuador og Peru.

De udgør de vigtigste Indianerstammer i Sydamerika, og deres Antal anslaaes til 15 à 20.000, men formindskes efterhaanden paa Grund af indbyrdes Krige. Jibaro'erne er delt i mange mindre Stammer, men de har ingen almindelig Stammeorganisation og anerkender ingen fælles Myndighed. De har dog i kritiske Tider forstaaet at gøre sig gældende over for de hvide som en samlet Nation. Saaledes forenede de sig i 1599 i en stor Opstand mod Spanierne, hvorved største Dele af den hvide Befolkning i de blomstrende Byer Sevilla de Oro, Logrono og Mendoza blev myrdet. Siden har de hvide ladet Jibaro'erne i Fred.

De hører uden Tvivl til Sydamerikas mest krigeriske Stammer. Krig og Blodhævn inden for Stammerne og Udryddelseskrig mellem Stammerne fortsættes ustandseligt og næres af deres Overtro samt hænger i

den Grad sammen med deres Livsanskuelse, at kun et mægtigt Tryk udefra, der efterhaanden forandrede deres Karakter, vilde være i Stand til at bevirke Forandring.

En Sejr over Fjenden betyder foruden Ære og Berømmelse tillige materielle Fordele. Er Fjenden dræbt, gælder det om at bemægtige sig hans Hoved, hvilket Trophæ foruden at vær et Tegn paa Sejr ogsaa tillægges en overnaturlig Betydning. Sejrsfesterne med alle deres mystiske Ceremonier udgør en vigtig Del af deres Religionsdyrkelse.

Børnene opdrages med Krig og Blodhævn for Øje, og er det ikke lykkedes for Manden selv at faa udført Blodhævnen, indprenter han tidlig og sildig sine Børn at udføre den, selv om Anledningen til den ligger flere Generationer tilbage i Tiden.

Børnene følger tidligt Faderen i Krig for at vænnes til Blodsudgydelse. Naar de træder ud af Børnealderen og skal optages blandt de voksne Mænd, fejres dette med en Fest, der kaldes Kusupani, og som hovedsagelig bestaar af Ceremonier, hvor Nydelsen af en narkotisk Drik spiller en Hovedrolle. Drikken udvindes af Barken af en Busk, Dabura arborea, der synes at have de samme giftige Egenskaber som Bella donna eller Opium.

Drikken virker stærkt bedøvende og hensætter Indianerne i en Tilstand, hvor Visioner og Hallucinationer foresvæver ham. Dette tilskrives Aanderne, navnlig Forfædrenes Aander. Disse viser sig i frygtelige Skikkelser, ofte som vilde Dyr. Kun den Indianer, der har haft disse Syner og er blevet tiltalt af Aanderne, kan vente at blive en tapper Krieger. Drømmeudtydningen betragtes tillige som et Slags Orakel for Indianerne.

At Jibaro'erne er professionelle Krigere viser sig ogsaa i den Maade, hvorpaa de bygger deres Boliger og de Forsvarsmidler, de anvender, naar de i særlig Grad trues af Fjender. De lever ikke som andre Stammer ved Amazoneflodens Urskove i Landsbyer, men i store Fællesbygninger, hvori flere nærbeslægtede Familier finder Plads. Saadant et Hus kaldes Hea og ligger i Regelen paa en Høj, som behersker Omgivelserne eller ogsaa i et Hjørne af en Flod, som derved beskytter dem mod 2 eller 3 Sider, sjældent dog ved Hovedfloderne af Frygt for de hvide. Husene er byggede med stor Omhu og er forsynede med Mure af stærke Pæle, ofte i flere Rækker. Indgangene er saa smalle, at kun én Person ad Gangen kan krybe igennem. Husene er endvidere forsynede med en Slags Skydeskaar saaledes, at de let kan forsvares. De forstaar ogsaa at anlægge farlige Faldgruber for Fjenden. Tidligere anvendte de ogsaa enkelte Taarne, men efter at Skydevaaben er indført, benyttes de ikke mere.

Forsvarsarbejderne udføres dog ofte først, naar Overfald kan ventes.

I Fredstid haves ikke nogen egentlig Stammehøvding. Inden for hver Familie hersker Slægtens Overhoved. Kun i større Krigsforetagender anerkendes en Høvding, oftest en ældre, erfaren Mand. Undertiden er Værdigheden arvelig.

Hans Myndighed er stor, saalænge Striden varer, han træffer alle Dispositioner og adlydes ubetinget, men naar Krigen er endt, er hans Herskermagt forbi.

Aarsagerne til Strid er talrige, og Jibaro'ernes hid-sige og voldsomme Sind kommer let i Bevægelse, enten det nu skyldes en formentlig Ejendomskrænkelse, eller det drejer sig om deres Uafhængighedsfølelse over for de hvide eller Stammer af egen Art. Hyppigt er det ogsaa Beskyldninger for ved Aandemaninger at have gjort Fortræd, der volder Strid. Sygdom anses i Regelen for Følger af Heksekunster, især naar der opstaa voldsomme Smerter tillige med Opsvulmen i en eller anden Legemsdel. Dør nu Patienten, og der ikke ydes Skadeserstatning af den, der formodes at have forvoldt Sygdommen, da er Drab og Blodhævn straks Følgen.

Blodige Stridigheder kan ogsaa opstaa paa Grund

Fig. 1. Jibaro Mænd.

af Kvinder. Jibaro'erne lever i Polygami og holder deres Kvinder i stor Agtelse, de behandler dem godt og giver dem stor Indflydelse. Mændene er imidlertid meget skinsyge, og Brud paa Troskab straffes strengt. Kvindens Slægtninge tager da ofte hendes Parti og hævner hende blodigt.

Fig. 2. Jibaro Kvinder.

Kvinderov finder ogsaa Sted, men kan dog ordnes bagefter ved Overenskomst.

Blodhævn staar som antydnet ogsaa i nøje Forbindelse med deres religiøse Forestillinger. Den myrdedes Aand forlanger Hævn og besøger i Drømme Slægtningene, indtil Hævnen er fuldbragt. Hævnen kan udsættes, men den glemmes aldrig. Kan man ikke ramme den egentlig skyldige, gaar det ud over Slægtninge. Dette hænger ogsaa sammen med deres Fællesfølelse, idet Slægten er ansvarlig for Individets Handlinger. Tilhører Morderen ens egen Stamme, gælder Regelen Liv for Liv saaledes, at der kun dræbes 1 for hver dræbt Person.

Et Drab inden for Familien kræver ikke Blodhævn.

Inden for Stammen benyttes heller ikke den dræbtes Hoved som Trophæ, ligesom der i saa Tilfælde ikke afholdes Sejrsfest. Mellem de forskellige Stammer gaar Blodhævnen derimod ud paa at myrde saa mange som muligt uden Hensyn til Alder og Køn.

Forinden et Krigsforetagende udføres, tages der Varster af Drømme og disse tillægges stor Betydning. Krigsplanen drøftes en Uges Tid i Forvejen meget omhyggeligt, men under stor Hemmeligholdelse. Samtidig afholdes Vaabenøvelser og Krigsdanse under talrige Ceremonier. Der lægges megen Vægt paa Krigernes Udrustning og Udsmykning.

Jibaro'ernes Hovedvaaben er Lanse og Skjold, men de er dog nu ogsaa forsynede med Skydevaaben. Skjoldene er dekoreret med Dyrebilleder, der har en symbolsk Betydning. Iøvrigt søger de at gøre deres Ydre saa skrækindjagende som muligt, saaledes ynder de at male sig sorte for at ligne Dæmonerne. Herved gøres de ogsaa ukendelige, saa at Fjendens Hævn vanskelig gøres. Overfaldet paa den fjendtlige Stamme sker pludseligt og med stor Voldsomhed. I Regelen udføres det om Natten kort før Daggrø. Naar et Hus er omringet, saa at Fjenden ikke kan undslippe, udfører de en vild Krigsdans, hvorunder der synges forskellige Sange, ved hvilke de opmuntrer hverandre til Myrderiet. Saasomt en Jibaro Krieger har myrdet en Fjende, gælder det om at sikre sig hans Hoved, ellers anses Sejren ikke for fuldstændig.

Naar Stammen efter Overfaldet er vendt hjem, afholdes store Sejrsfester med Dans, Sang og talrige Ceremonier, hvortil Nydelsen af bedøvende Drikke er uadskillelig knyttet.

Samtidig finder Tilberedningen Sted af de dræbtes Hoveder. Skalpen, eller som Jibaro'en kalder den, „Tsantsa“, flaes tillige med Ansigtshuden af Hovedet, og ved gentagen Behandling svinder den stærkt ind i

Fig. 3. Tsantsa.

Størrelse, saa at den tilsidst ikke er stort større end en Appelsin.

Den bærende Idé ved Ceremonierne ved Sejrsfesterne og ved Tilberedningen af „Tsantsa“ er at den dræbtes Sjæl har Bolig i Tsantsa og tørster efter Hævn, og at det er muligt ved Besværgelser ikke alene at uskadeliggøre Sjælen, men at gøre den til en Talisman — fetish — der beskytter Ejeren og tillige giver ham og hans Husstand Held og Fremgang i det daglige Liv.

Denne Forestilling findes hos de fleste lavt staaende Folkeslag.